

**Zarządzenie nr 67/2019
z dnia 31 grudnia 2019r.**

**Dyrektora Instytutu Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego
Polskiej Akademii Nauk w Lublinie**

w sprawie:

wprowadzenia „Zasad (polityki) rachunkowości”
oraz Zakładowego Planu Kont

Na podstawie przepisów art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U nr 121 poz. 591 z późniejszymi zmianami) , zarządzenia Nr 41 Ministra Finansów z dnia 14 sierpnia 1991 roku „w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej placówek Polskiej Akademii Nauk „ (Dziennik Urzędowy Ministra Finansów Nr 12/91, poz. 60) oraz ustawy z dnia 30 kwietnia 2010r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz.U nr 96 poz. 615)

Wprowadza się jako obowiązujące od dnia 1 stycznia 2020 roku załączone „Zasady (politykę) rachunkowości w Instytucie Agrofizyki PAN w Lublinie”.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Lublin, 31-12-2019

**DOKUMENTACJA ZASAD
(POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI
w Instytucie Agrofizyki PAN w Lublinie**

SPIS TREŚCI

1. Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych.....	4
1.1. Miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych	5
1.2. Określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych	5
1.3. Technika prowadzenia ksiąg rachunkowych.....	5
1.4. Zasady rozliczania przychodów i kosztów.....	6
1.5. Ewidencja dla celów ustalenia kwot podatku dochodowego od osób prawnych.....	9
1.6. Metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych.....	9
2. Dowody księgowe	12
3. Obowiązujące metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego.....	14
3.1. Obowiązujące zasady wyceny aktywów i pasywów	15
3.2. Wybór systemu rachunku zysków i strat	24
3.3. Metoda sporządzania rachunku przepływów pieniężnych	25
3.4. Zestawienie zmian w kapitale własnym	25
3.5. Szczegółowość sprawozdania finansowego	25
3.6. Zasada istotności	25
4. Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych	26
4.1. Zakładowy plan kont	27
4.2. Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych	27
4.3. Opis systemu przetwarzania danych (systemu informatycznego)	28
5. System ochrony danych w jednostce	29
5.1. Ochrona dokumentów i ksiąg rachunkowych	30
5.2. Okresy przechowywania zbiorów	30
5.3. Udostępnianie danych i dokumentów	31

1.

**OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA
KSIĄG RACHUNKOWYCH**

Instytut Agrofizyki Polskiej Akademii Nauk stosuje do prowadzenia ksiąg rachunkowych zasady rachunkowości określone ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości z późniejszymi zmianami tj.: zasadę rzetelnego obrazu, zasadę przewagi treści nad formą, zasadę ciągłości, zasadę kontynuacji, zasadę memoriału, zasadę współmierności przychodów i kosztów, zasadę ostrożności, zasadę indywidualnej wyceny i zasadę istotności, a także wewnętrzne przepisy dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych, dowodów księgowych, inwentaryzacji. Wszelkie zmiany dotyczące ustalonych zasad wymagają formy pisemnej.

1.1. Miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych

Księgi rachunkowe Instytutu prowadzone są w siedzibie jednostki w Lublinie, ul. Doświadczalna 4 w języku polskim i w walucie polskiej, w złotych i groszach.

1.2. Określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych

Okresem obrachunkowym dla jednostki jest rok kalendarzowy rozpoczynający się 1 stycznia, a kończący się 31 grudnia.

Księgi rachunkowe zamyka się na dzień kończący rok obrotowy.

W skład roku obrotowego wchodzić śródroczne okresy sprawozdawcze, którymi są kolejne miesiące kalendarzowe, kwartały lub inne okresy w zależności od rodzaju sprawozdania.

1.3. Technika prowadzenia ksiąg rachunkowych

Księgi rachunkowe są prowadzone na bieżąco z odzwierciedleniem stanu rzeczywistego i zapewnieniem kompletności ujęcia wszystkich operacji gospodarczych zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Księgi rachunkowe prowadzone są przy użyciu komputera z wykorzystaniem oprogramowania SAGE SYMFONIA wspomagającego ich prowadzenie.

Program komputerowy stosowany w jednostce zabezpiecza powiązanie poszczególnych zbiorów stanowiących księgi rachunkowe w jedną całość odzwierciedlającą dziennik i księgę główną. Dziennik umożliwia uzgodnienie jego obrotów z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej.

Ewidencja księgowa na kontach księgi głównej spełnia następujące zasady:

1. zasadę podwójnego zapisu,
2. systematycznego i chronologicznego prowadzenia ewidencji na kontach księgi głównej,

3. odnośnie zapisów w dzienniku: zapewnienie chronologicznego ujęcia zdarzeń, kolejną numerację, ciągłość liczenia sum zapisów i umożliwienie jednoznacznego powiązania ze sprawdzonymi i zatwierdzonymi dowodami księgowymi.

Szczegóły dotyczące systemu przetwarzania danych, wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych określa dokumentacja użytkownika programu .

Księgi rachunkowe jednostki obejmują:

- ❖ dziennik składający się z zapisów pogrupowanych według rejestrów księgowych;
- ❖ konta księgi głównej służące do chronologicznego i systematycznego ujęcia wszystkich zdarzeń i operacji gospodarczych (konta syntetyczne);
- ❖ konta ksiąg pomocniczych (konta analityczne);
- ❖ zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych.

Konta ksiąg pomocniczych (analityka) zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej . Prowadzona na bieżąco aktualizacja kont syntetycznych i analitycznych nie wymaga odrębnego zarządzenia.

Konta ksiąg pomocniczych prowadzi się dla:

- ❖ środków trwałych,
- ❖ wartości niematerialnych i prawnych,
- ❖ środków trwałych w budowie,
- ❖ inwestycji,
- ❖ zapasów,
- ❖ rozrachunków z odbiorcami i dostawcami,
- ❖ rozrachunków publicznoprawnych,
- ❖ rozrachunków z pracownikami,
- ❖ pozostałych rozrachunków,
- ❖ kosztów rodzajowych
- ❖ kosztów wg. źródeł finansowania (konta zespoły V)
- ❖ rozliczeń międzyokresowych kosztów,
- ❖ odpisów amortyzacyjnych i umorzeniowych,
- ❖ operacji sprzedaży,
- ❖ ewidencji szczegółowej dla potrzeb VAT,
- ❖ ewidencji istotnych dla jednostki składników aktywów i pasywów,

1.4. Zasady rozliczania przychodów i kosztów

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu finansowania i gospodarki finansowej Polskiej Akademii Nauk i jej instytutów naukowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 254 poz. 1707) przychodami Instytutu są:

- ❖ subwencja na pokrycie kosztów bieżących działalności Instytutu
- ❖ dotacja celowa na zadania w zakresie kształcenia na studiach doktoranckich,
- ❖ dotacja celowa na finansowanie inwestycji realizowanych przez Instytut,
- ❖ dotacja na utrzymanie specjalnego urządzenia badawczego,
- ❖ przychody z tytułu realizowanych przez Instytut projektów badawczych finansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Narodowe Centrum Nauki i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- ❖ przychody z tytułu realizowanych zadań ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- ❖ przychody z działalności gospodarczej,
- ❖ przychody ze sprzedaży i użytkowania rzeczy i praw majątkowych Instytutu,
- ❖ darowizny, spadki i zapisy,
- ❖ środki finansowe pochodzące z innych źródeł.

Środki subwencji otrzymanej z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego ujmowane są w ciągu roku na koncie rozliczeń międzyokresowych przychodów, natomiast na koniec roku są w całości ujmowane na przychody, bez względu na wysokość poniesionych kosztów, z wyłączeniem tej części subwencji która posłużyła do sfinansowania zakupu majątku trwałego o jednostkowej wartości początkowej powyżej 10.000 złotych, oraz ewentualnych nakładów inwestycyjnych .

Środki te są rozliczane w pozostałe przychody operacyjne do wysokości dokonywanych odpisów amortyzacyjnych w przyjętym okresie amortyzacji.

W przypadku nabycia, wytworzenia lub modernizacji składników majątkowych ze środków finansowych wyodrębnionych dla danego źródła finansowania (projekty, zadania statutowe) nakłady ewidencjonuje się na koncie środków trwałych w budowie w korespondencji z pozostałymi kontami majątkowymi w celu umożliwienia rozliczenia i sprawozdawczości poszczególnych zadań czy projektów w uzupełnieniu do kont kosztowych w grupie 5.

Działalność finansowaną dotacjami Instytut rozlicza na koniec roku obrotowego, chyba że umowa określa inne zasady rozliczania.

Środki finansowe nie wykorzystane w roku na który została przyznana dotacją przechodzą na rok następny, chyba że przepisy wynikające z decyzji mówią inaczej.

Projekty badawcze finansowane z NCN, NCBR i MNiSW księgowane są na wyodrębnionych kontach kosztowych zespołu „5” i „6” zgodnie z obowiązującą polityką rachunkowości chyba że zasady konkursu i przepisy wynikające z umowy określają wprost sposób rozliczania.

Sprzedaż projektów badawczych następuje po zakończeniu projektu i otrzymaniu całości finansowania na jego realizację, do tego momentu koszty poniesione na realizację PB stanowią produkcję w toku.

Instytut rozlicza koszty pod względem rodzajowym na kontach zespołu „4” oraz pod względem kalkulacyjnym na kontach zespołu „5”.

Koszty zarządu Instytut rozlicza:

- ❖ do działalności statutowej – wg. klucza podziałowego tj. obciąża każde zadanie badawcze wartością współczynnika narzutu policzonego wg wzoru:

$$\text{Współczynnik narzutu} = \frac{\text{koszty zarządu}}{\text{koszty zarządu}}$$

- ❖ do projektów badawczych – zgodnie z zasadami kwalifikowalności kosztów w projekcie oraz kosztorysem stanowiącym załącznik do umowy projektowej,
- ❖ do pozostałych zadań – zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Instytutu.

Instytut prowadzi ewidencję przychodów i kosztów projektów finansowanych lub dofinansowywanych z funduszy Unii Europejskiej w ramach wydzielonego rodzaju działalności i każdemu projektowi nadaje odrębny numer ewidencyjny.

Dla realizacji projektu stosuje się ogólne zasady stosowane w Instytucie, jeżeli nie ma narzuconych innych rozwiązań wynikających z umowy projektowej.

Dla projektu otwierany jest wydzielony rachunek bankowy, który może być prowadzony w walucie obcej lub w złotych polskich, jeżeli umowa o dofinansowanie tak stanowi.

Ewidencja kosztów jest prowadzona według ogólnych zasad obowiązujących w Instytucie z wyodrębnieniem kont analitycznych dla projektu.

Koszty budowy lub ulepszenia środków trwałych ewidencjonuje się według zasad ogólnych na koncie „Środki trwałe w budowie” z analitycznym wyodrębnieniem poszczególnych nakładów. Na koncie tym księguje się bieżąco wszystkie poniesione koszty za okres budowy, montażu, adaptacji, zgodnie z rzeczowym wykazem nakładów.

Środki trwałe sfinansowane ze środków unijnych amortyzuje się według zasad ogólnych określonych w ustawie o rachunkowości.

Zaliczoną do przychodów międzyokresowych kwotę dotacji otrzymanej jako pomoc unijną ujmuje się w pozostałych przychodach proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych.

Dotacje środków unijnych i koszty innych przedsięwzięć niż budowa i ulepszenie środków trwałych ewidencjonuje się i rozlicza jako koszty działalności operacyjnej na kontach zespołu „4” i „5”.

Na dzień rozliczenia projektu otrzymane środki finansowe z Unii Europejskiej rozliczane są do wysokości poniesionych kosztów w korespondencji z kontem „Rozliczenia międzyokresowe przychodów” oraz kontem zespołu „7” w taki sposób, aby zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami.

Płatności realizowane są wprost z wydzielonego rachunku bankowego, właściwego dla danego projektu. Koszty dotyczące projektu a poniesione z rachunku podstawowego są refundowane w zależności od posiadanych na wydzielonym koncie projektu środków. W przypadku projektów prefinansowanych, przed realizacją zapłaty wydzielony rachunek bankowy projektu jest zasilany środkami z rachunku podstawowego. Podstawą rozliczeń funduszy unijnych są zapisy księgowe dokonane w oparciu o właściwe dokumenty księgowe.

Jeżeli w projektach podatek VAT naliczony od towarów i usług nie jest uznawany za kwalifikowany, wtedy jego ewidencja jest prowadzona na wydzielonym koncie księgowym, a jednostka realizująca projekt wskazuje inne źródło finansowania.

1.5 Ewidencja dla celów ustalenia kwoty podatku dochodowego od osób prawnych

Podstawowa działalność Instytutu określona ustawą z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk podlega zwolnieniu z podatku dochodowego, na zasadach określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

W Instytucie opodatkowane są jedynie dochody wydatkowane na inne cele niż na cele statutowe.

Wydatkowanie dochodów na inne cele niż cele statutowe generuje zobowiązanie podatkowe, nawet wówczas, gdy w bieżącym okresie zostanie poniesiona strata podatkowa lub wykazany zerowy dochód.

W celu prawidłowego ustalania wysokości opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych Instytut ustala pozabilansowo koszty niestanowiące kosztów uznanych jako związane z działalnością statutową Instytutu.

1.6 Metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych

Metody inwentaryzowania składników majątkowych

W Instytucie występują następujące sposoby przeprowadzania inwentaryzacji:

- ❖ spis z natury,
- ❖ potwierdzenie sald,
- ❖ weryfikacja danych księgowych.

1. Inwentaryzacja w drodze spisu z natury polega na przeprowadzeniu zliczenia i zapisania ilości rzeczowych składników majątku oraz ustalenia drogą oględzin ich jakości.

Przedmiotem inwentaryzacji tą drogą są:

- ❖ gotówka w kasie,
- ❖ papiery wartościowe,
- ❖ środki trwałe,
- ❖ aparatura i urządzenia będące składnikami produkcji w toku,
- ❖ aparatura i urządzenia wchodzące w skład środków trwałych w budowie,
- ❖ inne rzeczowe składniki majątku.

O wynikach spisu z natury składników aktywów będących własnością obcych jednostek powiadamia się te jednostki.

2. Inwentaryzacja w drodze potwierdzenia sald polega na uzyskaniu od kontrahentów pisemnych informacji o stanie środków, kredytów i rozrachunków widniejących w ich księgach rachunkowych. W ten sposób mogą być inwentaryzowane stany następujących aktywów i pasywów:

- ❖ aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki (w tym środków pieniężnych),
- ❖ kredytów bankowych,
- ❖ salda należności,
- ❖ salda zobowiązań,
- ❖ salda udzielonych i otrzymanych pożyczek.

Nie wymagają pisemnego potwierdzenia salda:

- ❖ rozrachunki z osobami fizycznymi oraz podmiotami gospodarczymi nie prowadzącymi ksiąg rachunkowych,
- ❖ rozrachunki objęte powództwem sądowym lub postępowaniem egzekucyjnym,
- ❖ należności i zobowiązania wobec pracowników,
- ❖ rozrachunki z tytułów publicznoprawnych.

3. Inwentaryzacja w drodze weryfikacji polega na ustaleniu prawidłowego i realnego stanu ewidencyjnego sald aktywów i pasywów nie podlegających spisowi z natury lub uzgodnieniu. Dokonuje się jej poprzez porównanie sald aktywów lub pasywów z właściwymi dokumentami i realiami istniejącymi na określony dzień. Tym rodzajem inwentaryzacji obejmują się w jednostce:

- ❖ środki trwałe, do których dostęp jest znacznie utrudniony,
- ❖ grunty,
- ❖ środki trwałe w budowie oraz inwestycje w obcych środkach trwałych,
- ❖ środki trwałe wydzierżawione,
- ❖ aktywa finansowe (udziały lub akcje, inne aktywa finansowe),
- ❖ dostawy w drodze,
- ❖ należności sporne i wątpliwe,
- ❖ rozliczenia międzyokresowe kosztów,
- ❖ kapitały,
- ❖ rezerwy,
- ❖ zobowiązania z tytułu dostaw niefakturowanych,
- ❖ rozrachunki publicznoprawne,
- ❖ zobowiązania wobec pracowników,
- ❖ fundusze specjalne,
- ❖ roszczenia z tytułu niedoborów i szkód,
- ❖ dane podlegające wykazaniu w sprawozdaniach finansowych, a wynikające z ewidencji na kontach pozabilansowych,
- ❖ inne składniki aktywów i pasywów, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe.

Terminy inwentaryzowania składników majątkowych

- Ustala się następującą częstotliwość inwentaryzowania składników majątkowych:

- a) co 4 lata spis z natury składników majątkowych znajdujących się na terenie strzeżonym.
 - ❖ środki trwałe,
 - ❖ maszyny i urządzenia wchodzące w skład środków trwałych w budowie,
 - ❖ maszyny i urządzenia będące składnikami produkcji nie zakończonej,
 - ❖ wartości niematerialne i prawne,
 - b) co rok:
 - ❖ pozostałe składniki aktywów i pasywów.
- Ustala się, z uwzględnieniem częstotliwości określonej w punkcie 1, następujące terminy inwentaryzacji:
 - a) na dzień bilansowy każdego roku sprawozdawczego inwentaryzuje się:
 - ❖ aktywa pieniężne,
 - ❖ kredyty bankowe,
 - ❖ papiery wartościowe,
 - ❖ zapasy produkcji w toku (produkcji nie zakończonej),
 - ❖ składniki aktywów i pasywów, których stan ustala się w drodze weryfikacji sald
 - b) w ostatnim kwartale roku sprawozdawczego:
 - ❖ środki trwałe,
 - ❖ środki trwałe w budowie,
 - ❖ materiały,
 - ❖ salda należności,
 - ❖ salda udzielonych i otrzymanych pożyczek,
 - ❖ powierzone innym jednostkom własne składniki majątku,
 - ❖ aktywa będące własnością innych jednostek.
 - Inwentaryzację przeprowadza się również w przypadkach:
 - ❖ zmiany osoby materialnie odpowiedzialnej,
 - ❖ w których wystąpiły wypadki losowe lub inne przyczyny, w wyniku których nastąpiło naruszenie stanu składników majątku.

2.

Dowody księgowe

- 1.** Podstawą dokonania zapisu w księgach rachunkowych są dowody księgowe;
 - a) zewnętrzne obce – otrzymane od kontrahentów;
 - b) zewnętrzne własne – przekazywane w oryginale kontrahentom;
 - c) wewnętrzne własne – sporządzane przez pracowników Instytutu, w szczególności polecenie księgowania zaangażowania wynagrodzeń, dowody wewnętrzne dotyczące rozliczenia podatku od towarów i usług w transakcjach wewnątrzwspólnotowych
 - d) zastępcze – wystawione na podstawie zewnętrznego obcego dowodu źródłowego;
 - e) korygujące – stanowiące podstawę skorygowania poprzednich zapisów w księgach rachunkowych;
- 2.** Dowody księgowe są przechowywane w dziale obsługi finansowo-księgowej i kadrowo-płacowej Instytutu.
- 3.** Dowód księgowy zawiera elementy określone przepisami prawa oraz dodatkowo w postaci opisu określenie przeznaczenia zakupu i źródła finansowania wydatku.
- 4.** Dowody księgowe podlegają kontroli merytorycznej , formalno-rachunkowej i zgodności z przepisami ustawy prawo zamówień publicznych.
- 5.** Kontrola merytoryczna jest przeprowadzana przez osoby odpowiedzialne za dokonanie danej operacji gospodarczej, w przypadku projektów badawczych jest to kierownik projektu lub osoba przez niego upoważniona.
- 6.** Kontrola formalno-księgowa jest przeprowadzana przez upoważnionych pracowników działu obsługi finansowo-księgowej.
- 7.** Potwierdzenie dokonania kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej dowodu księgowego jest uwidocznione za pomocą daty i podpisu osoby sprawdzającej.
- 8.** Każdy dokument zatwierdza podpisem dyrektor i główny księgowy Instytutu.
- 8.** W przypadku ujmowania w księgach rachunkowych operacji zbiorczych za datę operacji gospodarczej przyjmuje się najpóźniejszą datę operacji wynikającą z tego zestawienia.
- 10.** Numeracja dowodów księgowych jest nadawana automatycznie przez moduł księgowość (F-K) po wprowadzeniu i potwierdzeniu zapisu księgowego. Dla każdego rejestru księgowego numeracja zawiera rok, miesiąc i kolejny numer dowodu księgowego.

3.

**OBOWIĄZUJĄCE METODY WYCENY
AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ USTALANIA
WYNIKU FINANSOWEGO**

Stosowane przez jednostkę zasady rachunkowości dostosowane są do przepisów wynikających z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U nr 121 poz.591, Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami).

3.1. Obowiązujące zasady wyceny aktywów i pasywów

1) Zasady ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych

Za środki trwałe uznaje się:

- grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów),
- budynki,
- obiekty inżynierii lądowej i wodnej,
- maszyny, urządzenia,
- środki transportu,
- inne przedmioty,

kompletne i zdane do użytku w momencie przyjęcia do używania, o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, przeznaczone na własne potrzeby lub do oddania w używanie na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze.

Kwalifikując poszczególne rzeczowe składniki majątku do środków trwałych, Instytut uwzględnia kryteria określone ustawą o rachunkowości oraz zasadę istotności określoną w tej ustawie. Oznacza to, że przedmioty o niskiej jednostkowej wartości, spełniające kryteria wymagane ustawą dla środków trwałych mogą, lecz nie muszą być zaliczone do środków trwałych.

Uwzględniając powyższe Instytut wprowadza do ewidencji środków trwałych rzeczowe składniki majątku o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok i wartości określonej w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych tj. 10.000 złotych.

Składniki majątku o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok i o wartości początkowej niższej niż dolna wartość środków trwałych zalicza się do kosztów zużycia materiałów, jednakże w celu sprawowania nadzoru nad mieniem Instytutu wyposażenie o wartości od 1500 złotych do 10000 złotych ewidencjonowane jest pozabilansowo.

Aparatura naukowo – badawcza zakupiona ze środków działalności statutowej, lub projektów badawczych Instytutu o wartości powyżej 10000 złotych zostaje przyjęta na stan środków trwałych w momencie przyjęcia jej do użytkowania, lub zgodnie z warunkami określonymi w umowie (w przypadku niektórych projektów badawczych NCN po zakończeniu grantu) .

Aparatura przyjęta na stan środków trwałych w trakcie roku obrotowego jest amortyzowana:

- metodą liniową na poziomie stawek przyjętych w ustawie o podatku dochodowym. W przypadku , gdy stawka określona w załączniku różni się istotnie od przewidywanego okresu użytkowania , dyrektor Instytutu na pisemny wniosek kierownika zadania lub projektu badawczego podejmuje decyzję ustaleniu stawki na odzwierciedlającą właściwy okres użytkowania.

- w przypadku środków na realizację projektów badawczych przyznanych w konkursach na podstawie ustawy z 30 kwietnia 2010r. o zasadach finansowania nauki, aparatura naukowo-badawcza wytworzona bądź zakupiona w ramach środków na prowadzenie badań naukowych amortyzowana jest w 100% w miesiącu przyjęcia do użytkowania na podst. art. 22a niniejszej ustawy.

Warunkiem jednorazowego ujęcia aparatury w koszty jest spełnienie definicji aparatury zgodnie z GUS i niezbędność jej do wykonywania określonych w umowach zadań.

Jeżeli w umowie projektowej jest zapisany warunek że aparatura naukowo – badawcza zwiększa stan środków trwałych po zakończeniu projektu badawczego, zostaje ona przyjęta na stan jako środek trwały w 100% amortyzowany.

Procedury te mają charakter przejściowy i mają zastosowanie wyłącznie do aparatury naukowo-badawczej zakupionej ze środków przyznanych w konkursach których finansowanie określa w art.5 ust.1-4 i 7-10 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010r. o zasadach finansowania nauki. We wszystkich innych przypadkach stosuje się ogólne zasady amortyzacji.

Środki trwałe w budowie to - zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 16 ustawy o rachunkowości - zaliczane do aktywów trwałych środki trwałe w okresie ich budowy, montażu lub ulepszenia już istniejącego środka trwałego. Przez środki trwałe w budowie rozumie się, więc wydatki poniesione na budowę lub zakup i montaż nowych lub ulepszenie już istniejących środków trwałych, tak długo jak czynności te nie zostały zakończone , jednakże obecnie wszystkie środki trwałe ewidencjonowane są przejściowo na koncie środków trwałych w budowie w celu ułatwienia rozliczenia subwencji i dotacji w części inwestycyjnej.

Klasyfikacji środka trwałego dokonuje się w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) - Dz. U. z 2010 r. nr 242, poz. 1622. według stawek określonych w „Wykazie rocznych stawek amortyzacyjnych”.

Okresy i stawki amortyzacji są weryfikowane w ostatnim kwartale każdego roku obrotowego i sporządzany jest protokół z weryfikacji stwierdzający brak zmian lub zawierający listę środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych dla których zmieniono stawki z informacją o zakresie zmiany.

Ewentualne zmiany są ujmowane w ewidencji ze skutkiem od pierwszego dnia kolejnego roku obrotowego.

Za wartości niematerialne i prawne uznaje się nabyte, nadające się do gospodarczego wykorzystania w dniu przyjęcia do używania:

- prawa majątkowe, autorskie prawa majątkowe, licencje, koncesje, prawa do: projektów, wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów zdobniczych lub użytkowych,
- koszty prac rozwojowych zakończonych wynikiem pozytywnym, o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok i wartości powyżej 10000,- wykorzystywane na potrzeby związane z prowadzoną działalnością Instytutu, albo przyjęte do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze.

Wartość początkowa środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej to:

- w przypadku nabycia w drodze **kupna** – kwota należna sprzedającemu, powiększona o koszty związane z zakupem, naliczone do dnia przekazania środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej do używania (w tym koszty transportu, załadunku, wyładunku, ubezpieczenia w drodze, montażu, opłaty notarialne, skarbowe, odsetki, prowizje, różnice kursowe, cło, akcyzę itp.), pomniejszona o podatek od towarów i usług podlegający zwrotowi na podstawie odrębnych przepisów;
- w przypadku **wytworzenia** we własnym zakresie jest to koszt wytworzenia, za który uważa się wartość zużytych składników rzeczowych i usług obcych, kosztów wynagrodzeń za pracę wraz z narzutami i inne koszty dające się zaliczyć do wartości wytworzonych środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych. Do kosztu wytworzenia nie zalicza się kosztów ogólnych zarządu, kosztów sprzedaży, pozostałych kosztów operacyjnych i finansowych oraz kosztów nadmiernych braków, nadmiernego zużycia robocizny i innych zasobów w trakcie budowy, montażu lub ulepszenia środków trwałych i dostosowania do używania;
- w razie nabycia w drodze **spadku lub darowizny** lub w inny nieodpłatny sposób wartość początkową środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej stanowi cena sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu z dnia nabycia, chyba że umowa darowizny albo umowa o nieodpłatnym przekazaniu określa tę wartość w niższej wysokości. Za cenę rynkową uważa się cenę stosowaną w danej miejscowości w obrocie składnikami tego samego rodzaju, gatunku z uwzględnieniem ich stanu technicznego i stopnia zużycia.

W przypadku trudności w ustaleniu kosztu wytworzenia środka trwałego jego wartość początkową ustala biegły rzeczoznawca z uwzględnieniem cen rynkowych z dnia przekazania składnika do użytkowania.

Podstawowym narzędziem ewidencyjnym środków trwałych jest „Księga inwentarzowa środków trwałych” z podziałem na grupy środków trwałych.

„Księga inwentarzowa środków trwałych” obejmuje m.in. następujące pozycje:

- numer inwentarzowy odrębny dla każdego obiektu,
- datę przyjęcia na stan, numer dowodu, rodzaj dowodu,
- rok budowy (nabycia),
- nazwę środka trwałego,
- symbol klasyfikacji rodzajowej środka trwałego,
- wartość początkową,
- zmiany wartości następujące w okresie użytkowania,
- roczną stopę amortyzacji,
- roczną i miesięczną kwotę amortyzacji,
- umorzenie dotychczasowe,
- wartość netto,
- datę wycofania z użytkowania i numer dowodu,
- inne dane (wydział, stanowisko kosztów itp.).

Podstawowym narzędziem ewidencyjnym wartości niematerialnych i prawnych jest „Księga wartości niematerialnych i prawnych” zawierająca te same pozycje co „Księga inwentarzowa środków trwałych”

Umorzenie

Środki trwałe o wartości powyżej wartości granicznej określonej w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych podlegają amortyzacji, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu przekazania ich do użytkowania do końca miesiąca, w którym następuje zrównanie sumy odpisów amortyzacyjnych z ich wartością początkową lub w którym postawiono je w stan likwidacji, zbyto lub stwierdzono ich niedobór.

Odpisów amortyzacyjnych od ujawnionych środków trwałych nieobjętych dotychczasową ewidencją dokonuje się od miesiąca następującego po miesiącu wprowadzenia ich ewidencji.

Podstawę dokonywania odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych stanowi aktualny plan amortyzacji sporządzany na pierwszy dzień każdego roku obrotowego, określający stawki i kwoty rocznych odpisów poszczególnych środków trwałych.

Aparatura przyjęta w roku bieżącym na stan środków trwałych po zakończeniu projektów badawczych, stanowiąca w latach ubiegłych produkcję w toku, nie podlega amortyzacji i zwiększa stan środków trwałych umorzonych w 100%.

Plan amortyzacji zawiera m.in.:

- numer inwentarzowy,
- symbol klasyfikacji rodzajowej,
- nazwę obiektu,
- datę przyjęcia do użytkowania,
- wartość początkową,
- metodę amortyzacji,
- stopę rocznej amortyzacji,
- roczną i miesięczną kwotę odpisów.

Kwoty rocznych odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) ustala się:

- ❖ metodą liniową drogą systematycznego rozłożenia wartości początkowej danego środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej na przewidywany czas jego użytkowania, proporcjonalnie do upływu czasu w równych ratach,
- ❖ w przypadku środków trwałych, na których wartość ma wpływ szybki postęp techniczno-ekonomiczny, stawki amortyzacji mogą być podwyższane stosownie do limitów określonych w przepisach podatkowych za zgodą dyrektora Instytutu,
- ❖ zakupioną w roku bieżącym aparaturę naukowo-badawczą sfinansowaną ze środków określonych w art.5 ust.1-4 i 7-10 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010r. o zasadach finansowania nauki amortyzuje się jednorazowo w 100% w dniu przyjęcia jej na stan środków trwałych,
- ❖ aparatura przyjęta w roku bieżącym na stan środków trwałych stanowiąca w latach ubiegłych produkcję w toku, nie podlega amortyzacji .
- ❖ grunty będące własnością jednostki oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów nie podlegają amortyzacji.

Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej nie przekraczającej kwoty określonej w przepisach podatkowych jako dolna kwota, od której składniki majątku zalicza się do wartości niematerialnych i prawnych, odpisuje się jednorazowo w koszty zakupu .

Wartości niematerialne i prawne amortyzuje się przy uwzględnieniu minimalnych długości okresów amortyzacji określanych w przepisach podatkowych (dwa lata)jeśli zawarte w umowie sprzedaży daty nie określają wprost okresu ich użyteczności.

Wycena środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych

Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny) pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne umarza się metodami określonymi w punkcie poprzedzającym.

Wycena pozostałych aktywów i pasywów

Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Wartość środków trwałych w budowie zwiększają ujemne różnice kursowe oraz odsetki od kredytów za okres budowy środka trwałego, zaś zmniejszają odpisy z tytułu trwałej utraty jego wartości.

Wartości niematerialne i prawne zaliczane do inwestycji ewidencjonuje się i wycenia:

- według zasad obowiązujących dla środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, czyli według ceny nabycia i kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Udziały (akcje) w innych jednostkach oraz inne inwestycje zaliczone do aktywów trwałych wycenia się:

- według cen nabycia pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Zapasy materiałów, towarów, produktów gotowych, półproduktów i produktów w toku wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto na dzień bilansowy.

- ❖ jednostka nie prowadzi ewidencji materiałów. Ich zakup obciąża bezpośrednio koszty działalności.
- ❖ w odniesieniu do materiałów o wartości od 1500 złotych do 10000 złotych jednostka prowadzi ewidencję pozabilansową - ilościowo-wartościową,

Zapasy produkcji nie zakończonej

Ewidencja produkcji w toku prowadzona jest na kontach zespołu „6” i na dzień bilansowy wycenia się ją według bezpośrednich kosztów wytworzenia nie wyższych od cen sprzedaży netto.

Jeżeli koszty przewyższają ceny sprzedaży netto, różnica odpisywana jest w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Inwestycje krótkoterminowe wycenia się według:

- wartości rynkowej.

Inwestycje krótkoterminowe, dla których nie istnieje aktywny rynek, wycenia się w wartości godziwej.

Należności:

Ewidencja należności prowadzona jest na kontach zespołu „2” z podziałem na należności długoterminowe które stają się wymagalne w okresie powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego i krótkoterminowe – do 12 miesięcy.

Kolejne podziały należności to; rodzaj działalności, sposób zapłaty i nazwa kontrahenta. Należności wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności, czyli po uwzględnieniu odpisów aktualizujących ich wartość.

Udzielone pożyczki wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności, czyli do kwoty głównej dolicza się należne odsetki za okres objęty sprawozdaniem finansowym, choćby nie stały się jeszcze wymagalne.

Zobowiązania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty, czyli do kwoty głównej zobowiązań dolicza się odsetki wynikające z otrzymanych od kontrahentów not odsetkowych. Ewidencja i podział zobowiązań prowadzony jest w zespole „2” analogicznie do ewidencji należności.

Zobowiązania finansowe, których uregulowanie zgodnie z umową następuje drogą wydania aktywów finansowych innych niż środki pieniężne lub wymiany na instrumenty finansowe, wycenia się według wartości godziwej.

Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych wycenia się według wartości nominalnej.

Udziały (akcje) własne wycenia się według cen nabycia.

Kapitały oraz pozostałe aktywa i pasywa wycenia się według wartości nominalnej.

Wycena aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych

Na dzień bilansowy:

wyrażone w walutach obcych aktywa oraz pasywa wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

W ciągu roku obrotowego:

1. operacje sprzedaży i kupna walut dokonanych za pośrednictwem banku wycenia się po kursie kupna lub sprzedaży banku z którego usług korzysta jednostka,

2. operacje kupna walut w kantorze, wycenia się po obowiązującym na dzień przeprowadzenia operacji kursie sprzedaży ustalonym dla danej waluty przez kantor.
3. wpływy należności i zapłata zobowiązań za pośrednictwem rachunku dewizowego wycenia się po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP na dzień poprzedzający przeprowadzenia operacji ,
4. powstanie należności z tytułu wykonania usług na rzecz kontrahenta zagranicznego, oraz eksport i wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów wyceniana jest po obowiązującym na dzień poprzedzający przeprowadzenie operacji średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP,
5. powstanie zobowiązań z tytułu importu i wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów wycena się po obowiązującym na dzień poprzedzający przeprowadzenie operacji po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP,
6. pozostałe operacje wycenia się po obowiązującym na dzień poprzedzający przeprowadzenie operacji średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP, chyba że w zgłoszeniu celnym lub innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs.

Zasady wyceny rozliczeń międzyokresowych przychodów i kosztów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów, to stan na dzień bilansowy wartości nominalnej przychodów (długo- i krótkoterminowych), których realizacja następuje w okresach przyszłych. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się między innymi:

- ❖ równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych,
- ❖ środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych, jeżeli stosownie do innych ustaw nie zwiększają one kapitałów (funduszy) własnych.

Zaliczone do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty zwiększają stopniowo pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych, lub przychody ze sprzedaży prac sfinansowanych z tych źródeł.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów

Czynne rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe kosztów wycenia się w wartości nominalnej.

Dokonyje się czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów jeżeli dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

W ciągu okresu sprawozdawczego przedmiotem rozliczeń międzyokresowych ewidencjonowanych w zespole „6” są w Instytucie między innymi:

- narzut kosztów pośrednich od projektów badawczych,
- koszty ubezpieczeń majątkowych dotyczących przyszłych okresów
- koszty przedpłat za uczestnictwo w sympozjach i konferencjach naukowych,
- inne koszty dotyczące następnych okresów sprawozdawczych np. prenumeraty, itp.

Koszty podlegające aktywowaniu na koncie rozliczeń międzyokresowych rozliczane są proporcjonalnie do upływu czasu w kolejnych okresach obrotowych, których dotyczą.

Bierne rozliczenia międzyokresowe

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów tworzone są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy, wynikających w szczególności:

- z wartości świadczeń wykonanych przez kontrahentów, których kwotę można wiarygodnie oszacować,
- z obowiązku wykonania przyszłych świadczeń wynikających z bieżącej działalności, których kwotę można oszacować, mimo że data ich powstania nie jest jeszcze znana i do których można zaliczyć m.in.:
 - koszty wynagrodzeń i narzutów związanych z wynikami okresu, a wypłacanych w następnych okresach sprawozdawczych,
 - koszty rezerw na świadczenia pracownicze (nagrody jubileuszowe , odszkodowania i odprawy emerytalne,.

Bierne rozliczenia międzyokresowe prezentuje się w pasywach bilansu w pozycji B.1.3 Pozostałe rezerwy długo i krótkoterminowe.

Ewidencja dla celów ustalenia dochodu do opodatkowania

Podstawowa działalność Instytutu podlega zwolnieniu z podatku dochodowego, na zasadach określonych przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Opodatkowaniu podlegają jedynie dochody wydatkowane na inne cele niż statutowe.

W celu prawidłowego ustalania podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych w planie kont jednostki zostały wyróżnione konta pozabilansowe przedstawiające koszty działalności i przychody dotyczące przychodów innych niż statutowe w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym i będące podstawą do naliczenia miesięcznych zaliczek na CIT.

Ewidencja dla celów rozliczenia z urzędem skarbowym z tytułu podatku VAT

Podatek od towarów i usług VAT ewidencjonowany jest na koncie „221”.

W celu zapewnienia ustalenia stanu zobowiązań lub należności z tytułu podatku od towarów i usług ewidencja rozrachunków z tytułu tego podatku prowadzona jest na kontach analitycznych określających wysokość podatku należnego i naliczonego, korekt podatku należnego i naliczonego, VAT dotyczącego przyszłych okresów, oraz rozliczenia podatku z Urzędem Skarbowym.

Saldo konta wykazuje na koniec każdego okresu wartość rozliczeń zgodną deklaracją. Ewidencja podatku naliczonego do rozliczenia w następnych okresach na podstawie rejestru VAT jest prowadzona na koncie analitycznym do konta „221”.

3.2. Wybór systemu rachunku zysków i strat

W Instytucie sporządza się rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym.

Wynik finansowy netto składa się z:

- wyniku ze sprzedaży,
- wyniku z pozostałej działalności operacyjnej,
- wyniku z operacji finansowych,
- wyniku z operacji nadzwyczajnych,
- obowiązkowego obciążenia wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Koszty ewidencjonowane są według rodzajów na kontach zespołu 4, oraz według miejsca ich powstawania (w układzie kalkulacyjnym) na kontach zespołu 5.

3.3. Metoda sporządzania rachunku przepływów Pieniężnych

Instytut sporządza rachunek przepływów pieniężnych metodą pośrednią. Przy tej metodzie punktem wyjścia jest ustalony zgodnie z zasadą memoriałową wynik finansowy, z którego następnie eliminuje się transakcje bezgotówkowe oraz dodaje operacje gotówkowe, które nie wpływały na wynik finansowy. W sprawach nieuregulowanych przepisami ustawy o rachunkowości stosuje się Krajowy Standard Rachunkowości nr 1 "Rachunek przepływów pieniężnych".

3.4. Zestawienie zmian w kapitale własnym

Zgodnie z treścią art. 48a ustawy o rachunkowości, Zestawienie Zmian w Funduszu Własnym obejmuje informacje o zmianach poszczególnych składników funduszy Instytutu za bieżący i poprzedni rok obrotowy.

3.5. Szczegółowość sprawozdania finansowego

W przypadku spełnienia warunków określonych w art. 50 ust. 2 ustawy o rachunkowości jednostka sporządza sprawozdanie finansowe w formie uproszczonej i wykazuje informacje w zakresie ustalonym w Załączniku nr 1 do ustawy o rachunkowości literami i cyframi rzymskimi. Informację dodatkową jednostka sporządza zgodnie z wzorem ustalonym przez Polską Akademię Nauk. Sprawozdanie finansowe sporządzane jest nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego. Podpisuje je Dyrektor Instytutu i Główny Księgowy.

3.6. Zasada istotności

Ustala się, że dla rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki jako kwoty istotne traktuje się te kwoty, które przekraczają 1% sumy bilansowej za poprzedni okres sprawozdawczy w przypadku wielkości bilansowych lub te kwoty, które przekraczają 5% wyniku finansowego brutto w przypadku wielkości wynikowych.

4.

**SPOSÓB PROWADZENIA
KSIĄG RACHUNKOWYCH**

4.1. Zakładowy Plan Kont

Zakładowy Plan Kont Instytutu (wydruk z systemu finansowo-księgowego „SYMFONIA”) zawierający wykaz kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych oraz opisujący przyjęte przez jednostkę zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz powiązania tych kont z kontami księgi głównej stanowi Załącznik nr 1 do niniejszych Zasad (polityki) rachunkowości).

Zakładowy Plan Kont w miarę istniejących potrzeb może być uzupełniany o dodatkowe konta syntetyczne i analityczne, których funkcjonowanie będzie zgodne z treścią im przypisaną we Wzorcowym Planie Kont.

Zmiany w Zakładowym Planie Kont nie wymagają zmiany zarządzenia.

4.2. Wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych

Księgi rachunkowe prowadzone są z wykorzystaniem udokumentowanego programu SYMFONIA Premium autorstwa Sage Symfonia Sp. z o.o. ul. J. Bema 89 01-233 Warszawa.

Stosownie do zarządzenia kierownika jednostki program ten jest wykorzystywany przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych od 1 stycznia 2007r.

Do obsługi kadrowo – płacowej Instytut używa oprogramowania

System rachunkowości informatycznej obejmuje następujące moduły:

- księgę główną (F-K),
- środki trwałe,

Posiadana przez jednostkę dokumentacja użytkownika jest zgodna z wymogami ustawy o rachunkowości.

4.3. Opis systemu przetwarzania danych (systemu informatycznego)

Wykaz programów, określenie wersji oprogramowania i terminu rozpoczęcia jego eksploatacji.

W Instytucie do prowadzenia ksiąg rachunkowych wykorzystywany jest program SYMFONIA w wersji PREMIUM. Stosownie do zarządzenia kierownika jednostki program ten jest wykorzystywany przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych od 1 stycznia 2007r.

5.

**SYSTEM OCHRONY DANYCH
W JEDNOSTCE**

5.1. Ochrona dokumentów i ksiąg rachunkowych

Fizyczne zabezpieczenie zewnętrzne zapewnia ochronę przed dostępem osób nieupoważnionych do następujących elementów systemu rachunkowości i dokumentacji jednostki:

- sprzętu komputerowego wspomagającego księgowość,
- księgowego systemu informatycznego,
- kopii zapasowych zapisów księgowych,
- zasad rachunkowości,
- ksiąg rachunkowych,
- dowodów księgowych,
- dokumentacji inwentaryzacyjnej,
- sprawozdań finansowych.

Dla prawidłowej ochrony ksiąg rachunkowych stosowane są:

- nośniki danych odporne na zagrożenia,
- systematycznie tworzone – rezerwowe kopie zbiorów danych zapisanych na trwałych nośnikach informacji,
- programy komputerowe i dane informatycznego systemu rachunkowości chronione przed dostępem osób nieupoważnionych i zniszczeniem poprzez zastosowanie właściwych rozwiązań organizacyjnych i programowych.

Stosuje się zasadę, że kompletne księgi rachunkowe drukowane są nie później niż na koniec roku obrotowego. Za równoważne z wydrukiem uznaje się przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na inny komputerowy nośnik danych, zapewniający trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy niż 5 lat.

5.2. Okresy przechowywania zbiorów

- Trwałe przechowywanie

Dokumentacja zasad (polityki) rachunkowości, księgi rachunkowe, dowody księgowe, dokumenty inwentaryzacyjne, zatwierdzone roczne sprawozdania finansowe oraz opinia i raport audytora, o ile sprawozdanie finansowe jednostki podlega obowiązkowemu badaniu przechowywane są z uwzględnieniem wymaganych terminów kreślonych w ustawie o rachunkowości, chyba że inne obowiązujące jednostkę przepisy wydłużają lub skracają okresy wskazane w ustawie o rachunkowości.

- Okresowe przechowywanie

Okresowemu przechowywaniu podlegają:

- karty wynagrodzeń pracowników bądź ich odpowiedniki – przez okres wymaganego dostępu do tych informacji wynikający z przepisów emerytalnych, rentowych i podatkowych, nie krócej jednak niż 5 lat;
- dowody księgowe dotyczące pożyczek, kredytów, umów handlowych, roszczeń dochodzonych w postępowaniu cywilnym, karnym i podatkowym – przez 5 lat od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym operacje, transakcje i postępowanie zostały ostatecznie zakończone, spłacone, rozliczone lub przedawnione;
- dokumentację przyjętego sposobu prowadzenia rachunkowości – przez okres nie krótszy niż 5 lat od upływu ich ważności;
- dokumenty dotyczące rękojmi i reklamacji – 1 rok po terminie upływu rękojmi lub rozliczeniu reklamacji;
- księgi rachunkowe, dokumenty inwentaryzacyjne oraz pozostałe dowody księgowe i dokumenty – przez okres 5 lat.

Powyższe terminy oblicza się od początku roku następującego po roku obrotowym, którego dane zbiory (dokumenty) dotyczą.

5.3. Udostępnianie danych i dokumentów

Udostępnienie sprawozdań finansowych, dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów z zakresu rachunkowości ma miejsce:

- w siedzibie jednostki do wglądu po uzyskaniu zgody Kierownika jednostki lub upoważnionej przez niego osoby,
- poza siedzibą jednostki po uzyskaniu pisemnej zgody Kierownika jednostki i pozostawieniu pisemnego pokwitowania zawierającego spis wydanych dokumentów.
- dowody księgowe, księgi rachunkowe oraz inne dokumenty związane z realizacją projektów udostępniane są do wglądu osobom upoważnionym,

zarówno na potrzeby wewnętrzne jednostki jak i potrzeby związane z przeprowadzeniem audytu.

Kserokopie dowodów księgowych i innych dokumentów niezbędnych w

procesie realizowania i rozliczania projektów udostępniane są po podpisaniu „za zgodność z oryginałem” przez osoby posiadające stosowne pełnomocnictwo.

Załącznik nr 1

WYKAZ KONT SYNTETYCZNYCH ZAKŁADOWEGO PLANU KONT Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie

Zasady funkcjonowania kont

1. Zespół 0 – Majątek trwały

Konta zespołu 0 przeznaczone są do ewidencji:

- środków trwałych **010-017** wg grup rodzajowych,
- wartości niematerialnych i prawnych – **020-026**
- inwestycje w wartości niematerialne i prawne – **031**
- inwestycje w udziały/akcje – **032**
- odpisy aktualizacyjne aktywów finansowych - **036**
- umorzenie środków trwałych – **070**
- umorzenie wartości niematerialnych i prawnych – **075**

Na stronie Wn konta „**Środki trwałe**” księguje się wszelkie zwiększenia stanu i wartości początkowej środków trwałych, a w szczególności:

- zakupy środków trwałych
- przychody z własnej produkcji środków trwałych
- nieodpłatne przejęcie środków trwałych
- zwiększenia wartości początkowej na skutek aktualizacji ich wyceny.

Konto może wykazywać tylko saldo debetowe, które wyraża wartość początkową środków trwałych. W bilansie saldo konta zmniejsza odpowiednio o dotyczącą środków trwałych część salda konta 070.

Na stronie Ma konta 010 ujmuje się zmniejszenia stanu i wartości początkowej środków trwałych, a w szczególności w wyniku:

- likwidacji środków trwałych na skutek zużycia, rozchodu z tytułu sprzedaży,
- przekazania jako: darowizny, w formie aportu itd.,
- niedoborów środków trwałych,
- zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych jako efektu aktualizacji ich wyceny.

Do **wartości niematerialnych i prawnych** zalicza się nabyte przez Instytut prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, a w szczególności:

- prawa autorskie, prawa do projektów, wynalazków,
- programy komputerowe o przewidzianym okresie użytkowania dłuższym niż 1 rok i wartości powyżej 10.000 złotych.

Wartości niematerialne i prawne ujmuje się wg cen nabycia lub poniesionych kosztów. Po stronie Wn księguje się zwiększenia wg tytułów nakładów.

Wartości niematerialne i prawne podlegają umorzeniu, które ujmowane jest na koncie **075**. Odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ujęto je w ewidencji księgowej. Amortyzację wartości niematerialnych i prawnych księguje się na koncie **408**.

2. Zespół 1 – Środki pieniężne i rachunki bankowe

Konta zespołu 1 określają rodzaj środków finansowych i miejsc ich gromadzenia.

2.1. Ewidencja na kontach

Konta 100– Kasa krajowych środków pieniężnych

Konta 100-* służy do ewidencji polskiej gotówki i bonów pieniężnych w kasie. Na stronie Wn ujmuje się przychody i wpłaty gotówkowe (udokumentowane dowodami KP) wg wartości nominalnej, a po stronie Ma ich rozchody (wypłaty). Podstawę wypłaty stanowią zatwierdzone dowody źródłowe. Przyjmuje się zasadę sporządzania raportów kasowych w okresach 1-10, 11-20, i 21-koniec miesiąca. Ewidencja szczegółowa winna umożliwić ustalenie:

- stanu gotówki w kasie,
- wartości gotówki i bonów pieniężnych powierzonych osobie odpowiedzialnej materialnie.

Saldo Wn konta oznacza stan gotówki w kasie, natomiast saldo Ma niedobór.

Wpłaty i wypłaty ujmuje się w ewidencji pod datą rzeczywistego przychodu lub rozchodu gotówki. Nadwyżki i niedobory gotówki ujmuje się w dokumentacji kasowej pod datą ich ujawnienia.

Zasady funkcjonowania kasy, zakres obowiązków kasjera, zobowiązanie o materialnej odpowiedzialności, zabezpieczenie kas określone są w instrukcji kontroli i obiegu dokumentów.

Konta 130 – Środki pieniężne w banku

Konta 130-* służą do ewidencji środków pieniężnych znajdujących się na rachunkach bankowych w Banku Gospodarstwa Krajowego. Księgowania na kontach dokonywane są wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych (wyciągów i dołączonych do nich dowodów źródłowych), co pozwala zachować pełną zgodność obrotów i sald z ewidencją banku i jednostki. Ewentualne pomyłki bankowe, czyli błędy wyciągów bankowych ujmuje się na koncie 249 „Pozostałe rozrachunki” i rozlicza się na podstawie dowodów korygujących w następnych wyciągów bankowych, stanowiących skutek postępowania wyjaśniającego.

Na stronie Wn kont 130 ewidencjonuje się wszelkie wpływy na rachunek bankowy, a po stronie Ma wszelkie rozchody z tego rachunku.

Do każdego rachunku bankowego prowadzone są odrębne konta analityczne w celu zabezpieczenia finansowania wydatków z różnych źródeł.

Zasady funkcjonowania wszystkich kont rachunków bankowych są analogiczne.

Konto 135 – Środki pieniężne w drodze

Konto 135 służy do ewidencji środków pieniężnych, które podlegają przemieszczaniu na inne konta np. z kasy na rachunek bankowy i odwrotnie, między różnymi rachunkami bankowymi.

Saldo konta 135 występujące na koniec m-ca lub roku może być wyłącznie Wn i wyraża stan środków pieniężnych w drodze.

3. Zespół 2 – Rozrachunki i roszczenia

3.1. Konta zespołu 2 – przeznaczone są do ewidencji wszelkich krajowych i zagranicznych rozrachunków i roszczeń. Konta te służą również do rozliczeń publiczno-prawnych (z budżetem), rozliczeń wynagrodzeń, oraz niedoborów, szkód i nadwyżek.

Konta 201-204 - służą do ewidencji rozrachunków z dostawcami i odbiorcami krajowymi i zagranicznymi w podziale na rozrachunki długoterminowe i krótkoterminowe, określające sposób zapłaty (przelew, karta, gotówka) i ewidencję analityczną określającą przebieg rozrachunków z każdym kontrahentem.

Konta mogą wykazywać salda:

Wn – wyrażające stan należności

Ma - wyrażające stan zobowiązań

Konto 220 – Rozrachunki publiczno-prawne

Konto 220 służy do ewidencji rozrachunków z tytułu podatków i ZUS, a w szczególności:

- podatku od osób prawnych
- podatku dochodowego od osób fizycznych
- składek na PFRON
- rozliczeń z tyt. składek ZUS z podziałem wymaganym do sprawozdawczości
- z innych podatków w miarę potrzeb.

Do rozrachunków publiczno-prawnych zalicza się rozrachunki z organami Skarbu Państwa, jednostkami administracji państwowej, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, itp.

Ewidencja szczegółowa ustala sumy należności i zobowiązań wg tytułów podatkowych.

Konto 221 – Rozrachunki z tytułu VAT

Konto 221 jest przeznaczone do ewidencji VAT należnego i naliczonego i do rozrachunków z tytułu tego podatku z urzędem skarbowym. Zasady ewidencji analogiczne jak do pozostałych kont zespołu 2.

Konto 230 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń

Konto 230 służy do ewidencji rozrachunków z tytułu wynagrodzeń za pracę, wypłacanych pracownikom na podstawie umowy o pracę, a także innym osobom fizycznym w oparciu o umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjne itp. Konto 230 prowadzi się z podziałem na:

- osobowy fundusz płac,
 - bezosobowy fundusz płac,
 - wypłaty z ZFŚS,
 - inne wypłaty (stypendia),
- a następnie każdy z nich na źródła finansowania .

Konto może wykazywać dwa salda. Saldo debetowe oznacza stan należności i roszczeń, zaś saldo kredytowe – stan zobowiązań.

Konto 234 – Inne rozrachunki z pracownikami

Konto 234 służy do ewidencji wypłaconych zaliczek, do rozliczenia spłaty zobowiązań wobec pracowników, obciążenia za powierzone pracownikom składniki majątkowe do rozliczenia itp.

Do konta 234 prowadzi się ewidencję szczegółową na poszczególnych pracownikach.

Konto 234 może wykazywać salda:

Wn – wyrażające stan należności od pracowników,

Ma – wyrażające stan zobowiązań wobec pracowników.

Konto 236 – Rozrachunki z pracownikami z tytułu udzielonych pożyczek mieszkaniowych

Konto 236 służy do ewidencji rozrachunków z tytułu pożyczek mieszkaniowych ze środków funduszu świadczeń socjalnych. Konto 236 obciąża się za:

- wypłaty udzielonych pożyczek,
- należne odsetki od pożyczek,

a uznaje się za:

- spłaty pożyczek łącznie z odsetkami,
- umorzenie pożyczek w całości lub części,
- skierowanie do sądu pozwu w zakresie nie spłaconych pożyczek.

Ewidencja analityczna zapewnia wyodrębnienie rozrachunków z poszczególnymi pożyczkobiorcami i możliwość bieżącego śledzenia terminowości spłat rat.

Konto 236 wykazuje saldo Wn wyrażające stan należności z tytułu pożyczek z funduszu świadczeń socjalnych.

Konto 242 – Rozliczenie niedoborów, szkód i nadwyżek

Konto 242 służy do ujęcia i rozliczenia niedoborów, szkód i nadwyżek rzeczowych i pieniężnych składników aktywów obrotowych, środków trwałych jak również ewidencji roszczeń z tego tytułu w stosunku do osób odpowiedzialnych.

Przez niedobory rozumie się równowartość – powstałych podczas transportu, magazynowania lub użytkowania – ujemnych różnic ilościowych i wartościowych, ujawnionych w drodze porównania stanu rzeczywistego środków ze stanem ewidencyjnym.

Do szkód księgowanych na koncie 242 zalicza się zmniejszenie wartości składników majątkowych, powstałe na skutek pogorszenia jakości, a wywołane uszkodzeniem, zniszczeniem bądź innymi działaniami.

Przez nadwyżki rozumie się równowartość – występujących w transporcie, magazynie, w kasie – dodatnich różnic ilościowych w drodze porównania stanu faktycznego ze stanem ewidencyjnym.

Niedobory rzeczowych składników środków obrotowych (oraz maszyn i urządzeń przeznaczonych do montażu) ujmuje się na koncie 242 według ich wartości ewidencyjnej (skorygowanej ewentualnie o odchylenia od stałych cen ewidencyjnych), niedobory środków pieniężnych wycenia się w ich wartości nominalnej.

W ciągu roku konto 242 może mieć równolegle dwa salda końcowe: Dt oznaczające wartość niedoborów podlegających rozliczeniu i saldo Ct – określające wartość nierozliczonych nadwyżek.

Na koniec roku konto to nie powinno wykazywać salda. Różnice stanu składników aktywów, stwierdzone w wyniku inwentaryzacji, ujmuje się w księgach rachunkowych i rozlicza nie później niż do końca roku obrotowego, w którym nastąpiła inwentaryzacja.

Konto 245 – Rozrachunki z tytułu wadiów i zabezpieczeń

Konto obrazuje stan zobowiązań z tytułu wpłat wadiów i zabezpieczeń na poczet

dostaw i usług z podziałem na długie- i krótkoterminowe.

Ewidencja analityczna zapewnia ustalenie należności i zobowiązań w zakresie poszczególnych kontrahentów

Konto 249 – Pozostałe rozrachunki i roszczenia

Konto 249 służy do ewidencji pozostałych krajowych rozrachunków nie objętych ewidencją na omówionych kontach zespołu 2. Na tym koncie księguje się głównie potrącenia z list płac pracownikom na rzecz różnych instytucji np. PZU, komornicze, składki związkowe oraz rozliczenia zaliczek wypłacanych konsorcjantom przez Instytut z tytułu realizacji projektów badawczych i inne w zależności od potrzeb.

Ewidencja analityczna winna zapewnić ustalenie należności i zobowiązań w zakresie poszczególnych kontrahentów jak i wpłacających z podziałem na rozrachunki krótkoterminowe i długoterminowe , z przyporządkowaniem do kontrahenta i źródła finansowania.

Na tym koncie ujmuje się także sumy do wyjaśnienia, m.in. niezgodności z wyciągami bankowymi do czasu ich wyjaśnienia.

Konta 280,281 – Odpisy aktualizujące

Na koncie 280 rejestruje się wartość należności przeterminowanych od dłużników postawionych w stan likwidacji, w trakcie postępowania upadłościowego, oraz tych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub finansowych (odsetki, pożyczki) zależnie od rodzaju należności której dotyczy odpis.

Zespół 3 – Rozliczenie zakupów i sprzedaży

Konto 301 – Rozliczenie zakupów na przełomie roku

Służy do ewidencji rozliczenia zakupu materiałów, towarów, usług. Rozliczenie zakupu ma na celu sprawdzenie zgodności przyjętych składników majątkowych, wynikających z własnych dokumentów z dokumentami dostawców oraz ustalenie:

- materiałów w drodze, za które uważa się materiały objęte fakturami dostawców, ale jeszcze nie otrzymane,
- dostaw niefakturowanych przyjętych i wycenionych wg własnych dowodów, na które nie otrzymano faktur dostawców.

Konto może wykazywać dwa salda:

Wn oznacza stan dostaw w drodze,

Ma oznacza stan dostaw niefakturowanych.

Konto 302 – Rozliczenie sprzedaży na przełomie roku

Służy do ewidencji rozliczenia sprzedaży materiałów, towarów, usług. Rozliczenie zakupu na przełomie roku ma na celu sprawdzenie zgodności dokumentów sprzedaży wynikających z własnych dokumentów z dokumentami dostawców oraz ustalenie:

Zespół 4 – Koszty do rozliczenia

Konta zespołu 4 – służą do ewidencji kosztów prostych z podziałem na ich rodzaje

Ewidencję kosztów wg rodzajów uznaje się za kompletną, jeżeli na kontach zostały ujęte wszystkie operacje gospodarcze dotyczące okresu sprawozdawczego.

W celu uzyskania kompletnych danych o kosztach poniesionych w okresie sprawozdawczym – na operacje gospodarcze, na które nie otrzymano jeszcze dokumentów od kontrahentów dopuszcza się wystawiania dowodów własnych wewnętrznych. Ewentualne różnice wartości koryguje się w okresie otrzymania dokumentu właściwego.

Podstawą obciążania lub uznania kosztów działalności jest potwierdzony pod względem merytorycznym i formalno rachunkowym dowód księgowy.

Zasady ewidencji na kontach zespołu 4

Zebrane na kontach zespołu 4 koszty przenosi się za pośrednictwem konta 490 na odpowiednie konta kalkulacyjne zespołu 5, tzw. koszty rozliczone.

Konta zespołu 4 – Koszty według rodzajów spełniają następujące funkcje:

Konto 401 – Zużycie materiałów i energii

Obciążane jest wartością zakupionych materiałów zużytych do działalności statutowej, pomocniczej i ogólnej Instytutu. Obciążane jest wartością faktur dostawcy w przypadku zużycia materiałów bezpośrednio z zakupu. Wartość zakupu materiałów obciążających koszty, księgowana jest w wysokości netto na koncie 401, a na koncie 403 lub 221-księguje się podatek VAT.

Do konta 401 prowadzona jest analityka określająca koszty:

1. energii elektrycznej
2. energii cieplnej
3. koszty pozostałych materiałów (odczynników chemicznych, wyposażenia nie stanowiącego majątku trwałego, materiałów biurowych, artykułów spożywczych w miejscu pracy, zakup wydawnictw nie podlegających ewidencji w bibliotekach, zakup

prasy fachowej, druków, opakowań wszelkiego typu, rozliczenie niezawinionych niedoborów materiałów.

Po stronie Ma księguje się wszelkiego typu zmniejszenia kosztów z w/w tytułów, a w szczególności: zwroty materiałów, nadwyżki inwentaryzacyjne itp.

Ewidencja analityczna konta 401 prowadzona w systemie elektronicznego przetwarzania danych zapewnia informację na temat zużycia; energii elektrycznej i ciepłej, wyposażenia i innych materiałów w Instytucie.

Konto 402 – usługi obce

Służy do ewidencji poniesionych kosztów robót i usług wyświadczonych przez inne jednostki. Zalicza się do nich: usługi remontowe, sprzętowe, transportowe, składowanie, zlecane jednostkom specjalistycznym dozowanie mienia, dzierżawy (w tym i leasingu), usługi telekomunikacyjne, koszty usług naukowo-badawczych.

W ciągu roku konto 402 wykazuje saldo Wn, natomiast na koniec roku obrotowego (na dzień bilansowy) saldo przenosi się na konto 860.

Konto 403 – Podatki i opłaty

Konto służy do ewidencji podatków i opłat obciążających koszty, a w szczególności obejmuje:

- podatek VAT, PFRON i pozostałe opłaty skarbowe i notarialne.

Konto Podatki i opłaty w ciągu roku wykazuje saldo Wn, które przenosi się na koniec roku obrotowego na konto 860. Ewidencja analityczna – prowadzona w systemie FK – zapewnia informacyjne dane o wysokości płaconych podatków w roku.

Konto 404 – Wynagrodzenia

Służy do ewidencji wynagrodzeń pieniężnych oraz deputatów, bądź ich ekwiwalentu zaliczanych do wynagrodzeń wypłacanych pracownikom lub innym osobom fizycznym. Na koncie wynagrodzeń księguje się również wypłacone honoraria pracownikom i innym osobom fizycznym.

Ewidencja konta 404 Wynagrodzenia umożliwia ustalenie podstawy do naliczenia składek ZUS. Ewidencja wynagrodzeń w Instytucie pozwala określić koszty wynagrodzeń osobowych i bezosobowych dla pracowników własnych, pozostałych pracowników nie zatrudnionych w Instytucie i młodych naukowców. Analityka pozwala również na podział po kontem kosztów uzyskania (honoraria 50% ku, pozostałe 20% ku i ryczałt pracowników obcych).

Konto 405 – Świadczenia na rzecz pracowników

Konto 405 służy do ewidencji kosztów świadczeń na rzecz pracowników. Do świadczeń zalicza się w szczególności:

- składki z tytułu ubezpieczeń społecznych i na fundusz pracy, z podziałem na poszczególne rodzaje składek i rodzaje wynagrodzeń,
- odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- odpisy na fundusz nagród,
- świadczenia na rzecz pracowników np., ubezpieczenia , usługi medycyny pracy,
- wydaną pracownikom odzież ochronną i roboczą,
- szkolenie pracowników.

Wysokość odpisów oraz wysokość świadczeń na rzecz pracowników określają odrębne przepisy.

Konto 407 Zakup aparatury i książek

Na koncie 407 ujmuje się równowartość środków trwałych odpisywanych w koszty jednorazowo, bezpośrednio po zakupie lub wytworzeniu (aparatura specjalna) i przekazaniu do używania. Analityka do konta 407 prowadzona w systemie komputerowym FK uwzględnia:

- aparaturę przeniesioną w bieżącym roku do środków trwałych z podziałem na grupy Środków trwałych
- aparaturę pozostałą w produkcji w toku
- wartości niematerialne i prawne przeniesione na stan majątku ,
- wartości niematerialne i prawne pozostające w produkcji w toku

Konto 408 – Amortyzacja

Na koncie amortyzacja księguje się odpisy amortyzacyjne środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Podstawę ustalania kosztów amortyzacji stanowi roczny plan amortyzacji obejmujący środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne.

- amortyzację środków trwałych z podziałem na grupy
- amortyzację wartości niematerialnych i prawnych

Konto w ciągu roku wykazuje saldo Wn, natomiast na koniec roku obrotowego saldo przenosi się na konto 860.

Konto 409 – Pozostałe koszty

Konto 409 służy do ewidencji wszystkich pozostałych kosztów nie ujmowanych na kontach 401-408. Na koncie 409 księguje się w szczególności:

- opłaty patentowe, ubezpieczenia majątkowe,
- koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych,

- koszty noclegów, ubezpieczenia wyjazdów,
- składki na rzecz organizacji, do których przynależność jest obowiązkowa,
- wypłaty pieniężne na rzecz osób fizycznych (nie zaliczane do wynagrodzeń i świadczeń na rzecz pracowników np.: odprawy pośmiertne, stypendia, nagrody za wynalazki),

W związku z tym, że konto to obejmuje różne rodzaje kosztów, wyodrębniono niektóre z nich w ramach ewidencji analitycznej prowadzonej w systemie FK – zgodnie z potrzebami Instytutu. Dotyczy to kosztów:

- podróży służbowych krajowych i zagranicznych,
- reprezentacji i reklamy,
- ubezpieczeń majątkowych,
- wypłacanych stypendiów,
- kosztów organizacji konferencji krajowych
- opłat patentowych
- pozostałych kosztów

Konto 490 – Rozliczenie kosztów

Służy do przeniesienia i rozliczenia kosztów rodzajowych na konta zespołu 5 – koszty rozliczone. Konto 490 wykazuje w ciągu roku saldo w wysokości równej sumie sald kont 401 – 409. Na koniec roku konta kosztów według rodzajów zamyka się przenosząc ich salda na stronę Wn konta 490, które nie powinno wykazywać salda, chyba, że Instytut posiada koszty do rozliczenia w czasie. Saldo konta 490 – stanowi odpowiednik zwiększenia lub zmniejszenia stanu rozliczeń międzyokresowych.

Zespół 5 – Koszty rozliczone (stanowiska kosztów)

Konta zespołu 5 – przeznaczone są do ewidencji i rozliczenia kosztów w układzie kalkulacyjnym według poszczególnych rodzajów działalności.

Ponadto w ramach kont zespołu 5 na kontach syntetycznych grupy 550 gromadzone są koszty ogólne, których rozliczenie na poszczególne tematy działalności statutowej następuje wg klucza, którego podstawę stanowią wynagrodzenia powiększone o składkę ZUS.

Konto 501 – Koszty działalności statutowej

Służy do ewidencji kosztów pokrytych z subwencji z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na finansowanie działalności statutowej wg przyjętych planów.

Ewidencja analityczna umożliwia podział na poszczególne zadania badawcze oraz kategorie kosztów zgodnie z Ustawą o zasadach finansowania Nauki.

Zakończone prace badawcze potwierdzone protokołem końcowym są sprzedawane, a koszty poniesione na ich wykonanie zebrane na kontach syntetycznych 501 przenoszone są na konto 711 – koszt własny działalności statutowej.

Konto 502 – Koszty projektów badawczych – granty

Służy do ewidencji poniesionych kosztów na projekty badawcze finansowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, i Narodowe Centrum Nauki prowadzonych w ramach wydzielonej działalności z podziałem na źródła finansowania, na poszczególne projekty i rodzaje kosztów oraz zadania w ramach poszczególnych projektów. Analityczna ewidencja zapewnia ustalenie kwoty kosztów zawartych w planie poszczególnych projektów badawczych. Zasady ewidencji analogiczne jak do pozostałych kont zespołu 5.

Konto 503 – Dotacje celowe

Służy do ewidencji kosztów badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych otrzymanych w formie dotacji celowych – np. doktorat wdrożeniowy służący rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, dotacja na upowszechnianie nauki, dotacje na stypendia. Podział kosztów umożliwia przyporządkowanie ich do źródeł finansowania, oraz poszczególnych dotacji z podziałem na koszty wymagane w umowach. Zasady ewidencji analogiczne jak do pozostałych kont zespołu 5.

Konto 504 – Koszty działalności wydawniczej

Gromadzi koszty związane z działalnością wydawniczą dotyczącą dwóch czasopism naukowych: Acta Agrophysica i International Agrophysics sprzedawanych innym jednostkom naukowym i uczelniom oraz osobom fizycznym. Nie pokryte przychodami ze sprzedaży koszty obciążają koszty działalności operacyjnej. Zasady ewidencji analogiczne jak do pozostałych kont zespołu 5.

Konto 505 – Koszty działalności pomocniczej

Na koncie tym gromadzi się koszty świadczenia usług naukowo badawczych, oraz innej działalności gospodarczej sprzedawanej na zewnątrz. Analityka do konta 505 pozwala określić koszty poszczególnych zleceń. Koszty dotyczące usług sprzedanych obciążają koszt własny usług – konto 715. Zasady funkcjonowania konta analogiczne jak do pozostałych kont zespołu 5.

Konto 506 – Koszty projektów współfinansowanych z UE

W związku z pozyskaniem dofinansowania projektów o środki finansowych z UE, wyodrębnione zostało księgowe konto kosztowe 506, na którym księgowane są wszelkie koszty kwalifikowane i niekwalifikowane związane z ich realizacją. Konto do konkretnych projektów wyodrębnia się poprzez utworzenie konta analitycznego, identyfikowalnego tylko z jednym projektem (np. 506-1)

Dodatkowo, w ramach utworzonego konta analitycznego, prowadzi się dalszą, wyodrębnioną ewidencję analityczną w podziale na kategorie kosztowe i zadania zawarte we wniosku o dofinansowanie projektu /lub innym dokumencie zawierającym takie pozycje i zadania lub inne podziały w zależności od potrzeb .

Kwota kosztów niekwalifikowalnych w projekcie obciąża koszty działalności operacyjnej.

Zasady funkcjonowania konta analogiczne jak do pozostałych kont zespołu 5.

Konto 507 – RPK

Służy do ewidencji kosztów poniesionych w związku z realizacją zadań Regionalnego Punktu Kontaktowego.

Zasady ewidencji – tak jak w przypadku pozostałych kont zespołu 5.

Konto 508 – SPUB

Obejmuje koszty dot. Specjalnego Programu i Urzędnienia Badawczego służącego dofinansowaniu utrzymania i dalszego funkcjonowania urzędzeń i innych składników majątku powstałych z zakończonych inwestycji.

Zasady ewidencji – tak jak w przypadku pozostałych kont zespołu 5.

Konto 509 – Stypendia

Służy do ewidencji kosztów poniesionych w związku z realizacją programu stypendiów dla młodych naukowców przyznanych decyzją MNiSW.

Zasady funkcjonowania konta analogiczne jak do pozostałych kont zespołu 5.

Konto 510 – Działania Upowszechniające Naukę

Służy do ewidencji kosztów przyznanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego środków na DUN, związanych z działalnością wydawniczą Instytutu.

Zasady funkcjonowania konta analogiczne jak do pozostałych kont zespołu 5.

Konto 511 – Inne umowy - KUL

Służy do ewidencji kosztów umowy zawartej z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim

Zasady funkcjonowania konta analogiczne jak do pozostałych kont zespołu 5.

Konto 512 – Projekt NAWA

Obejmuje koszty podróży służbowych i innych kosztów służących wymianie doświadczeń naukowych w ramach współpracy z zagranicą.

Podział kosztów określa umowa z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej NAWA.

Zasady funkcjonowania konta analogiczne jak do pozostałych kont zespołu 5.

Konto 513 – Wsparcie dla czasopism

Konto kosztów dotyczących otrzymanych z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego środków na wsparcie działalności wydawniczej Instytutu.

Zasady funkcjonowania konta analogiczne jak do pozostałych kont zespołu 5.

Konto 550 – Koszty zarządu

Są to koszty związane z utrzymaniem Instytutu, których nie można w chwili ich powstania zaliczyć do kosztów poszczególnych działalności.

Rozliczane są wskaźnikiem procentowym do wysokości wynagrodzeń powiększonych o składkę ZUS w działalności statutowej. Przypadające koszty ogólne (rozliczone wskaźnikiem) na prace sprzedane, obciążają koszt własny wykonanych prac i usług zesp. 7. Konto 550 na koniec roku obrotowego salda nie wykazuje.

7. Zespół 6 – Produkty i rozliczenia międzyokresowe

7.1. Konta zespołu 6 – przeznaczone są do ewidencji:

- rozliczeń międzyokresowych kosztów czynnych i biernych.

Konto 641 – Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów

Konto 641 – Rozliczenia międzyokresowe czynne, na którym gromadzone są koszty poniesione w roku sprawozdawczym, ale z uwagi na właściwość okresu rozliczeniowego lub ich wielkość, rozliczane będą w latach następnych.

Księgowania na tym koncie powinny być zgodne merytorycznie z obowiązującymi przepisami, zarówno do rodzajów tych kosztów jak i okresów rozliczania.

Koszty kwalifikowane do rozliczeń międzyokresowych ujmowane są wstępnie na kontach kosztów rodzajowych zespołu 4, a następnie przenosi się je za pośrednictwem konta 490 na konto rozliczenia międzyokresowe – dotyczące kosztów przyszłych okresów lub kosztów, które będą finansowane w ramach zamówień prac naukowo-badawczych w następnych okresach.

Rozliczeniu „w czasie” podlegają również koszty poniesione, które w znacznym stopniu wpłynęły na poziom kosztów okresu sprawozdawczego, co zniekształciłoby uzyskanie porównywalności wyników. Do takich kosztów można zaliczyć:

- czynsze i dzierżawy płacone z góry,
- ubezpieczenia majątkowe,
- koszty ogólne projektów badawczych wieloletnich
- opłaty konferencyjne

konto 645 – Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów

Konto 645 - rozliczenia międzyokresowe bierne które nie są jeszcze znane, ale ich zobowiązanie jest niewątpliwe.

Ewidencja analityczna do konta 645 powinna uwzględnić podział na tytuły tworzenia rezerw i okresy rozliczenia.

Konto 645 może wykazywać salda:

Wn – które oznacza stan aktywowanych i jeszcze nie rozliczonych kosztów,

Ma – wyrażające stan rezerw na koszty przyszłych okresów.

8. Zespół 7 - Przychody i koszty ich osiągnięcia

8.1. Konta zespołu 7 – przeznaczone są do ewidencji:

- przychodów z tytułu sprzedaży opartej na: sprzedaży prac naukowych, badawczo-naukowych, sprzedaży patentów, licencji, na stosowanie wynalazków, wzorów użytkowych, projektów racjonalizatorskich, innych osiągnięć naukowo-technicznych, wydawniczych, działalności pomocniczej itp.,
- sprzedaży prac z zakresu działalności produkcji doświadczalnej. Zakres prac naukowych może być realizowany w ramach prowadzonej działalności statutowej, jak też prac wykonanych w ramach zleceń i zamówień przez inne podmioty gospodarcze. Ewidencja dochodów ze sprzedaży prowadzona jest na kontach: 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 731, 732, 733 natomiast koszty przyporządkowane do tych przychodów ewidencjonowane są odpowiednio na kontach: 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723
- przychodów z operacji finansowych – 750,
- kosztów operacji finansowych – 756.
- przychodów z pozostałej działalności operacyjnej -760
- kosztów z pozostałej działalności operacyjnej - 766

Konto 701, 711 – Sprzedaż działalności statutowej

Do przychodów kształtujących wynik finansowy Instytutu zalicza się – sprzedaż w ramach działalności statutowej prac naukowo-badawczych finansowanych przez subwencję z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Konto 701 uznaje się do wysokości uzyskanej subwencji, koszty sprzedaży księgowane są na koncie 711. W przypadku różnicy między otrzymaną subwencją a sumą poniesionych kosztów, różnica odnoszona jest na wynik z działalności i stanowi odpowiednio zysk, lub stratę na działalności statutowej .

Konto 702,712 – Sprzedaż projektów badawczych – granty

Konto 702 służy do ewidencji wpływów za wykonanie projektów badawczych. Konto 702 uznaje się wartością rozliczonego projektu do wysokości otrzymanych środków. Po przeksięgowaniu poniesionych kosztów z konta 502 na konto 712 ich nadwyżka stanowi pozostałe koszty operacyjne i jest odnoszona na wynik.

Konto 703,713 – Sprzedaż dotacji celowej dla młodych naukowców

Na koniec 703 księgowane są przychody ze sprzedaży w ramach dotacji celowej przyznanej dla młodych naukowców. Zebrane koszty na kontach zespołu 503 przeniesione zostają na konto kosztu własnego - 713 do wysokości otrzymanych dotacji. Saldo w/w konta przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 704 , 714– Sprzedaż działalności wydawniczej

Służy do ewidencji przychodów związanych z wydawaniem czasopism na podstawie wystawionych przez Instytut faktur sprzedażowych. Koszt własny wykonanych prac obciąża konto 714. Salda w/w konta w końcu okresu sprawozdawczego przenosi się na wynik finansowy – 860.

Konto 705, 715 – Sprzedaż działalności pomocniczej

Konto 705 służy do ewidencji przychodów z tytułu innych prac i usług wykonanych w ramach działalności gospodarczej Instytutu w korespondencji z kontami rozrachunków z tytułu sprzedaży krajowej i zagranicznej odp. 201 i 203.

W Instytucie są to prace naukowe i ekspertyzy naukowe zlecone przez jednostki zewnętrzne oraz inne przychody np. noclegi i wynajem pomieszczeń.

Koszt własny wykonanych prac obciąża konto 715. Salda w/w kont w końcu okresu sprawozdawczego przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 706, 716 – Sprzedaż projektów badawczych dofinansowywanych z UE

Służy do ewidencji wpływów z realizowanych projektów badawczych dofinansowywanych ze środków UE z podziałem na poszczególne projekty. Koszt własny obciąża konto 716. Saldo w/w kont w końcu okresu sprawozdawczego przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 707, 717 – Sprzedaż RPK

Służy do ewidencji przychodów na utrzymanie Krajowego Punktu Kontaktowego UE. Koszt własny obciąża konto 717. Salda w/w kont w końcu okresu sprawozdawczego przenoszone są na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 708, 718 – Sprzedaż Specjalnych Programów i Urzędzeń Badawczych

Służy do ewidencji wpływów dotyczących tzw. SPUBów . Koszt własny obciąża konto 718. Saldo w/w kont w końcu okresu sprawozdawczego przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 709, 719– Sprzedaż dotacji dla młodych naukowców

Służy do ewidencji stypendiów dla najlepszych młodych naukowców . Koszt własny obciąża konto 720. Saldo w/w konta w końcu okresu sprawozdawczego przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 710, 720– Sprzedaż projektów UE

Służy do ewidencji wpływów dot. projektów dofinansowywanych ze środków unijnych . Koszt własny obciąża konto 720. Saldo w/w konta w końcu okresu sprawozdawczego przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 731, 721 – UMOWA z KUL

Służy do ewidencji stypendiów dla najlepszych młodych naukowców . Koszt własny obciąża konto 720. Saldo w/w konta w końcu okresu sprawozdawczego przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 732, 722 – Projekt NAWA

Służy do ewidencji stypendiów dla najlepszych młodych naukowców . Koszt własny obciąża konto 720. Saldo w/w konta w końcu okresu sprawozdawczego przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 733, 723 – Wsparcie dla czasopism

Konto 733 służy do ewidencji sprzedaży przychodów z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wsparcia w wydawaniu czasopism Acta Agrophysica i International Agrophysics . Koszt własny obciąża konto 723. Saldo w/w konta w końcu okresu sprawozdawczego przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 750, 756 – przychody i koszty finansowe

Konto 750 służy do ewidencji przychodów z operacji finansowych. Po stronie Ma księguje się przychody z udziałów, akcji i papierów wartościowych, uzyskanych odsetek i dyskonta, oraz dodatnich różnic kursowych.

Konto 756 służy do ewidencji kosztów operacji finansowych, w szczególności kosztów spowodowanych trwałą utratą wartości majątku finansowego. Po stronie Wn księguje się odsetki zapłacone i zarachowane od kredytów i pożyczek, ujemne różnice kursowe oraz rezerwy na zagrożone operacje finansowe.

Salda kont na koniec roku obrotowego przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 760 – Przychody operacyjne

Służy do ewidencji pozostałych przychodów operacyjnych nie związanych bezpośrednio z działalnością Instytutu. Na koncie 760 księguje się:

- przychody ze sprzedaży majątku trwałego,
- odszkodowania otrzymane, wyniki z zdarzeń losowych,
- przychody ze sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa,
- obniżenie zobowiązań wynikających z postępowania ugodowego, układowego, naprawczego,
- przychody ze sprzedaży zaniechanej produkcji.

Do dotacji nie zalicza się środków przekazanych przez Ministerstwo Nauki na finansowanie działalności statutowej i projektów badawczych oraz środków przekazywanych przez Polską Akademię Nauk na finansowanie działalności ogólnotechnicznej. Saldo konta na koniec roku przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 766 – Koszty operacyjne

Konto 766 służy do ewidencji pozostałych kosztów operacyjnych, obejmujących w szczególności

- wartość netto sprzedanych lub zlikwidowanych środków trwałych,
- nieplanowane odpisy amortyzacyjne,
- wartość inwestycji, które nie dały efektu gospodarczego,
- wartość inwestycji przekazanych nieodpłatnie
- wartość netto majątku utraconego na skutek zdarzeń losowych,
- koszty związane z usuwaniem skutków zdarzeń losowych,
- koszty postępowania układowego, ugodowego lub naprawczego,

Analitykę do kont 760 i 766 prowadzi się wg tytułów pozostałych przychodów i kosztów, co pozwala na uzyskanie pełnej informacji o zakresie wielkości i strukturze pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Na koniec roku saldo konta 766 przenosi się na konto 860 – Wynik finansowy.

9. Zespół 8 – Kapitały, fundusze, rezerwy i wynik finansowy

9.1. Konta zespołu 8 – przeznaczone są do ewidencji:

- kapitału zakładowego – konto 801
- kapitału rezerwowego – konto 802
- funduszy stypendialnego – konto 803
- funduszy badań własnych - konto 804
- rozliczenia wyniku finansowego – konto 821
- rezerwy na zobowiązania – konto 843
- rozliczeń międzyokresowych przychodów – konto 845
- zakładowego funduszu świadczeń socjalnych – konto 851

- zakładowego funduszu nagród – konto 852
- wyniku finansowego – konto 860
- podatku dochodowego od osób prawnych – konto 871

Konto 801 – Kapitał zakładowy

Odzwierciedla wartość majątku Instytutu powierzonego przez Skarb Państwa za pośrednictwem Polskiej Akademii Nauk.

Fundusz placówki naukowej tworzony jest zgodnie z ustawą o Polskiej Akademii Nauk z dnia 30 kwietnia 2010r. (Dz.U. nr 96) i zwiększany o:

- odpisy z zysku, oraz wpłacone przez inne jednostki udziały w inwestycjach wspólnych, środki z innych źródeł.

Fundusz placówki naukowej jest zmniejszany o:

- straty bilansowe których nie pokryły środki z kapitału rezerwowego

Saldo konta Ma wyraża stan funduszu placówki naukowej na koniec okresu sprawozdawczego.

Konto 802 – Kapitał rezerwowy

Służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń kapitału rezerwowego tworzonego zgodnie z ustawą o Polskiej Akademii Nauk z dnia 30 kwietnia 2010r. (Dz.U. nr 96).

Saldo konta 802 (Ma) wyraża stan kapitału rezerwowego.

Konto 803 – Fundusz stypendialny

Służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń funduszu na pomoc i stypendia dla najlepszych studentów tworzonego zgodnie z ustawą o Polskiej Akademii Nauk z dnia 30 kwietnia 2010r. (Dz.U. nr 96).

Fundusz tworzy się do wysokości dotacji z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Saldo konta 802 (Ma) wyraża stan kapitału rezerwowego.

Konto 821 – Rozliczenie wyniku finansowego

Służy do ewidencji rozliczenia wyniku finansowego za rok bieżący i lata ubiegłe w części pozostającej do dyspozycji Instytutu. Na stronie Wn księguje się odpisy z zysku.

Po stronie Ma księguje się kwoty przeznaczone na pokrycie straty bilansowej.

Saldo odnoszone jest na fundusze zgodnie z decyzją podziału zysku, lub pokrycia straty.

Konto 845 – Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Na stronie Dt konta 845 ujmuje się rozliczenie zarachowanych w poprzednich okresach sprawozdawczych przychodów przyszłych okresów, w części odnoszącej się do bieżącego okresu, a w szczególności:

- przeniesienie przychodów ze sprzedaży
- odpisy dotacji subwencji i dopłat,
- rozliczenie nadwyżki różnic kursowych,

Na stronie Ct konta ujmuje się powstałe w bieżącym okresie sprawozdawczym przychody dotyczące przyszłych okresów, a w szczególności:

- zapłaty otrzymane od kontrahentów za świadczenia niezrealizowane,
- zaliczki, przedpłaty, zadatki pobrane na poczet zamówionych prac naukowo-badawczych, projektów badawczych itp.
- dotacje, subwencje i dopłaty dotyczące przyszłych okresów,
- kwoty podwyższające należności i roszczenia objęte rezerwą.

Konto 845 może wykazywać wyłącznie saldo Ct, wyrażające stan przychodów przyszłych okresów zarachowanych do końca okresu sprawozdawczego.

Konto 851 – Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych

Konto 851 przeznaczone jest do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń funduszu świadczeń socjalnych.

Zasady funkcjonowania ZFŚS określają odrębne przepisy, a także zarządzenia i regulaminy wewnętrzne Instytutu.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzy się z tytułu:

- odpisów w koszty na rzecz ZFŚS,
- odsetek od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych funduszu,
- oprocentowania pożyczek mieszkaniowych,
- odpłatności pracowników za świadczenia socjalne,
- dofinansowania funduszu z zysku.

Po stronie Wn konta 851 ujmuje się zmniejszenia funduszu, a w szczególności:

- zapomogi na rzecz pracowników,
- koszty usług socjalnych,
- umorzenie pożyczek mieszkaniowych,

Saldo konta 851 wyraża stan funduszu na koniec okresu.

Konto 852 – Zakładowy Fundusz Nagród

Przeznaczony jest do ewidencji stanów oraz zwiększeń i zmniejszeń funduszu tworzonego z odpisów w ciężar kosztów zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wysokość naliczonego zakładowego funduszu nagród oraz wysokość wypłat nagród z funduszu regulują odrębne przepisy.

Obecnie Instytut nie tworzy Funduszu Nagród.

Konto 860 – Wynik finansowy

Konto – Wynik finansowy służy do ustalenia wyniku działalności Instytutu. Ustalony jest przez zaksięgowanie na nim w końcu roku obrotowego: Na stronie Wn:

- rzeczywistego kosztu wytworzenia sprzedanych prac i usług – w korespondencji z kontami 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719 , 720,721,722,723,
- kosztów operacji finansowych 756
- pozostałych kosztów operacyjnych 766

Na dobro konta 860 księgowane są:

- wpływy ze sprzedaży prac i usług – zebrane na kontach 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708 i 709 i 710,731,732,733
- przychody z operacji finansowych 750
- pozostałe przychody operacyjne 760

Saldo konta 860 po dokonaniu wszystkich księgować związanych z zamknięciem ksiąg rachunkowych wykazuje wynik finansowy brutto za okres sprawozdawczy. Saldo to powoduje zamknięcie (zbilansowanie) rachunku wyników na koniec okresu sprawozdawczego i oznacza :

- saldo Wn - stratę
- saldo Ma - zysk.

Konto 871 – Podatek dochodowy od osób prawnych

Konto służy do ewidencji obowiązkowych zmniejszeń wyniku finansowego, a w szczególności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Po stronie Wn: konta 871 księguje się:

- zarachowane podatki
- utworzoną rezerwę na podatek dochodowy od osób prawnych.

Po stronie Ma księguje się:

- zmniejszenie naliczonych zobowiązań podatkowych
- odpisanie rezerwy na podatek w związku z jej wykorzystaniem lub ustaleniem w nowej wysokości.

W ciągu roku obrotowego konto 871 wykazuje saldo debetowe, które na koniec roku obrotowego przenosi się na stronę Wn konta 860.

Instytut prowadzi również ewidencję pozabilansową na następujących kontach:

Konto 140 – Rachunek dewizowy w EUR

Konto 140 służy do gromadzenia środków w walucie EUR i działa wg zasad opisanych do kont rachunków bankowych.

Konto 902 – aparatura wytworzona

Na koncie 902 księguje się koszt wytworzenia aparatury naukowej w Instytucie.

Konto 903 – wkład własny w projektach badawczych

Konto służy do ewidencji ujętego w kosztach projektu wkładu własnego.

Konto 904 – Księgozbiór

Służy do ewidencji zakupu książek i wydawnictw do biblioteki, które nie stanowią w instytucie majątku trwałego, ale są niezbędne do sprawozdawczości GUS.

Konto 905 – koszty opodatkowane CIT

Konto służy do pokazania kosztów które nie są związane z działalnością statutową Instytutu zwolnioną z podatku dochodowego od osób prawnych. Wartość tych kosztów w danym miesiącu stanowi podstawę do naliczenia zaliczki na podatek dochodowy od osób prawnych - CIT

Konto 906 – programy komputerowe

Konto 906 służy do ewidencji wartości niematerialnych i prawnych, w szczególności programów komputerowych, których wartość nie przekracza kwoty zł 10000.

Elementem uzupełniającym do załącznika jest wydruk Planu Kont Instytutu wydrukowany z programu Finansowo-Księgowego SYMFONIA .